

Exposició detallada de les raons que aconsellen la tramitació i aprovació pel Parlament de les Illes Balears de la ILP de creació del Sistema Balear de Complement per a les Pensions públiques de quantia inferior al Salari Mínim Interprofessional.

1. Introducció

El moviment pensionista de les Illes Balears, juntament amb el moviment estatal, porta més de sis anys demanant que les pensions més baixes siguin equiparades a l'SMI. Actualment, la quantia percebuda pel SMI (Salari Mínim Interprofessional) és de 1.184 euros mensuals, més dues pagues extraordinàries de la mateixa quantia.

No obstant això, aquesta demanda de justícia social encara no ha tingut resposta positiva. És per això que, per a aconseguir aquest objectiu, es proposa presentar davant el Parlament de les Illes Balears una ILP que instauri un complement autonòmic que cobreixi la diferència en pensió mínima i SMI. Aquesta ILP està emparada en la Llei 4/2018, de 12 de juny, modificació de la Llei de 13 de març, reguladora de la Iniciativa Legislativa Popular.

Des de la Coordinadora Balear per la Defensa de les Pensions Públiques esperem que el Parlament de les Illes Balears adopti les decisions necessàries per a contribuir a garantir que totes les persones pensionistes de la nostra Comunitat Autònoma tinguin unes condicions materials

suficients per a poder desenvolupar projectes de vida amb plena garantia de dignitat.

Recordem que els drets dels ciutadans no caduquen amb l'edat. Si bé una representació institucional canvia, no ho fan els problemes que afecten les persones grans, aquests continuen sent els mateixos. Encara més, es veuen agreujats pel pas del temps i la inflació desbordada que pateix la nostra economia.

Davant d'aquesta situació, el moviment pensionista no s'ha quedat amb les mans plegades. Ha dut a terme mobilitzacions, ha redactat i difós comunicats per a conscienciar la societat de la urgència de protegir els col·lectius més desfavorits. Dins d'aquests col·lectius, el de les dones és el més nombrós.

Les persones grans pertanyem a una generació que va donar el millor de si mateixa per a construir aquest país. Va ser decisiva per a la construcció d'un sistema democràtic i va lluitar per a implantar i defensar els drets i les llibertats democràtics i socials -entre altres, la de tenir institucions autonòmiques-. En aquesta mesura, la iniciativa que avui presentem al Parlament de les Illes Balears és un gest de reconeixement a aquest llegat de les persones grans. Així mateix, serveix de compensació d'una part del deute que tota la societat té amb elles i ells.

Avui, a les Illes Balears i segons dades de la Seguretat Social, hi ha més de la meitat de persones pensionistes amb ingressos inferiors als 1.000 euros al mes. Les pensions públiques en la nostra Comunitat Autònoma són de les més baixes de tot l'Estat espanyol. Suposa una cruel dicotomia que això succeeixi en una de les comunitats autònomes de major renda per càpita en l'àmbit estatal.

Com se sap, hi ha una relació directa i lògica entre salaris, cotitzacions socials i pensions. Els efectes de l'activitat econòmica del turisme determinen un repartiment desigual de la riquesa generada, amb un mercat laboral on l'estacionalitat, la temporalitat, la fragmentació i la precarietat són factors d'empobriment. D'aquí ve que les baixes pensions en les Illes Balears, en comparació amb la mitjana estatal, siguin el resultat d'uns salaris empobrits en aquest context.

A més, els efectes d'un model de creixement centrat en el monocultiu turístic, com l'encariment de l'habitatge i una "cistella de la compra a preus de turista", són factors que incideixen en el conjunt de les classes treballadores i pensionistes a les nostres Illes, ja que agreugen la situació de l'accés a drets bàsics.

Dit d'una altra manera, les persones pensionistes amb ingressos inferiors al SMI, tret que tinguin altres ingressos, es veuen obligats a viure precàriament a conseqüència de diverses raons: a) Les inherents a totes les societats en les quals el seu model econòmic és el monocultiu turístic. (Està demostrat que un dels efectes de la turistificació és l'increment de la carestia de la vida); b) La insularitat, llargament estudiada i comprovada, castiga especialment els col·lectius socials més vulnerables. Segons les organitzacions de consumidors i usuaris, les Illes Balears i Canàries són les comunitats autònomes on viure resulta més car. Així doncs, la insularitat suposa un factor d'empobriment afegit, de manera especial per a les persones grans i pensionistes de les nostres illes.

En aquests temps, en els quals tant es debat sobre la sostenibilitat social i ambiental , dotar al model balear de creixement de contingut social

realment seria complementar les pensions mínimes de les persones grans i pensionistes, a fi d'equiparar-les al Salari Mínim Interprofessional.

2. OBJECTIUS de la Iniciativa Legislativa Popular (ILP) presentada

1. Augmentar els ingressos de les persones pensionistes que perceben les pensions de la Seguretat Social de quantia més reduïda que els impedeixen desenvolupar projectes de vida digna, més encara en un context d'una inflació especialment alta que afecta els béns i serveis més utilitzats per les persones pensionistes, com són l'alimentació, el gas, l'electricitat i els serveis d'atenció a les situacions de dependència.

2. Fixar que l'augment dels ingressos percebuts per les persones pensionistes es realitzi mitjançant el complement d'aquestes pensions a càrrec dels pressupostos de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

a. Garantir la continuïtat dels ingressos de pensió amb els dels salaris, establint aquest complement d'ingressos mitjançant l'equiparació del conjunt d'ingressos amb el 100% del Salari Mínim Interprofessional, trencant així amb els criteris basats en els anomenats "llindars de pobresa".

b. Reduir la bretxa de gènere en relació amb les pensions més baixes. Atès que La majoria de les persones perceptores d'aquestes pensions són dones, seran elles, per tant, les que, en major número, es beneficiaran del complement.

c. Fixar les condicions de renda i patrimoni per a accedir als complements de manera individualitzada, i no en funció dels de la unitat de convivència.

d. Avançar en la concreció del que s'estableix en l'article 13 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears que, en matèria de drets, deures, i llibertats reconegudes a la ciutadania de les Illes Balears, i remetent, entre altres documents de referència, a la Carta Social Europea que, en l'article 23 "Dret de les persones d'edat avançada a protecció social", estableix que per a permetre a les persones d'edat avançada continuar sent membres plens de la societat durant el major temps possible, és necessari proporcionar-los recursos suficients que els permetin portar una vida digna i participar activament en la vida pública, social i cultural.

3. ARGUMENTS per a frenar la pèrdua de poder adquisitiu de les pensions públiques i donar compliment a la necessitat de complementar-les per així garantir ingressos dignes.

La Iniciativa Legislativa Popular respon a la necessitat d'igualar la pensió mínima al SMI amb el proposat "Complement per a les Pensions públiques de quantia inferior al Salari Mínim Interprofessional". La Comissió Promotora ha tingut, diverses trobades amb els grups polítics del Parlament de les Illes Balears. En aquestes entrevistes s'ha exposat la necessitat, la viabilitat, i la urgència que les institucions de la nostra Comunitat Autònoma complementin la pensió mínima de les persones pensionistes fins a aconseguir els criteris de suficiència d'ingressos previstos en la legislació europea. Igualment, s'han mantingut entrevistes amb multitud d'entitats i organitzacions de la societat civil.

Si bé és cert que hem rebut un tracte respectuós, i que la nostra reivindicació ha estat acollida amb interès, considerem que ha arribat el moment de fer un pas endavant i garantir, per llei, aquesta demanda.

En els apartats següents, reiterem els arguments que la justifiquen i pretenem que, després de les dades i referències normatives que contenen, es puguin veure les necessitats, cada dia més urgents, de milers de persones pensionistes de les illes Balears que no disposen de prou recursos per a accedir a unes condicions de vida dignes.

No considerem just que aquestes persones, al final de tota una vida de treball, no puguin disposar d'un habitatge confortable, segons criteris de salubritat i temperatura, adequada a les seves necessitats de mobilitat, i hagin de triar entre disposar d'una alimentació sana o uns serveis imprescindibles d'atenció a la seva dependència i que, a més, no tinguin garantit el dret a la salut i les cures. No ens sembla just que milers de dones, que han dedicat la seva vida a labors de cures no remunerades en la llar i/o a treballs precaritzades, tinguin, per a més inri, una vellesa miserable.

Creiem comptar amb el suport de milers d'homes i dones pensionistes, la qual cosa ens legitima per a instar-los que exerceixin el paper fonamental que correspon als representants polítics: garantir a la ciutadania unes condicions de vida dignes. Per això, han d'admetre a tràmit aquesta ILP a fi de ser debatuda i aprovada en sessió parlamentària.

La nostra demanda inclou que s'avanci en drets de protecció social per a les persones i no per a les unitats de convivència -generalment familiars- les quals, dit sigui de pas, no estan exemptes de conflictes patriarcals de poder.

4. Raons associades al funcionament de la Seguretat Social que justifiquen la necessitat que la ILP presentada sigui admesa a tràmit i aprovada:

4.1) Recents reformes legals que redueixen la quantia o l'accés a les pensions

Des de l'aprovació del text refós de la Llei General de la Seguretat Social, mitjançant el Reial decret llei 1/1994, de 20 de juny, s'han produït una sèrie de reformes que afecten les prestacions econòmiques corresponents a les pensions. Així mateix, els problemes de finançament i gestió del sistema de protecció a la dependència, afecten de manera greu i regressiva a les persones pensionistes, especialment a les que tenen ingressos més baixos.

En relació amb les pensions, l'aprovació de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, i la Llei 23/2013, de 23 de desembre, han limitat de manera greu l'accés a les pensions i la seua quantia, especialment de les més baixes. A continuació, se citen algunes de les mesures que han portat, en la seva aplicació, efectes restrictius.

a) La supressió, amb base en la jurisprudència del TS, de la presa en consideració de les pagues extraordinàries per al còmput del període de carència, que permetia reduir en dos o més anys l'exigència de quinze anys de cotització per a generar el dret a una pensió contributiva de jubilació.

b) La reforma del subsidi de desocupació mitjançant Reial decret llei 20/2012, de 13 de juliol, que elevava de 52 a 55 anys l'edat per a iniciar

el cobrament del subsidi i la cotització corresponent a càrrec del SEPE, així com el canvi en la condició relativa als ingressos màxims, passant de considerar-los de la persona beneficiària a computar-los de la unitat de convivència (UC), va donar lloc al fet que es denegué el subsidi si qualsevol persona integrant de la UC cobrava un salari o pensió, encara que fora de quantia reduïda. Caldria afegir que aquest subsidi de desocupació es garantia fins que es complís l'edat de jubilació "en qualsevol de les seves modalitats", la qual cosa incloïa la jubilació anticipada, de tal forma que si es reunien les condicions per a jubilar-se anticipadament, la persona havia d'acollir-se obligatòriament a aquesta normativa i deixar de percebre el subsidi. Encara que aquests aspectes limitatius es van corregir mitjançant el Reial decret llei 8/2019, de 8 de març, la seva vigència, durant gairebé set anys, ha limitat l'accés a les pensions, tant de jubilació com d'incapacitat permanent, i reduït les seves quanties.

c) La consideració dels períodes sense cotitzar a l'efecte del càlcul de les pensions. Aquests períodes o "llacunes", solen correspondre a cessaments en el treball, o a canvi al treball a temps parcial, especialment a causa d'activitats relatives a cura de persones dependents. Aquesta retallada només s'ha recuperat parcialment mitjançant el Reial decret llei 2/2023, de 16 de març.

d) L'augment, gradual, de l'edat de jubilació fins als seixanta-set anys, que porta amb si tant la prolongació forçosa de la vida laboral com la reducció de la pensió quan es perd el treball per acomiadaments individuals o col·lectius, i l'accés a la pensió s'acompanya de l'aplicació de coeficients reductors.

e) L'ampliació, gradual, del període de càlcul fins als vint-i-nou anys de la base reguladora de la pensió de jubilació.

f) L'ampliació de 35 a 37 anys dels necessaris per a aconseguir el percentatge del 100% en la jubilació.

Tota una sèrie de mesures que condueixen a reduir la quantia de les pensions, amb especial afectació als qui tenen carreres laborals discontinües i interrompudes, característiques del mercat de treball en la nostra Comunitat Autònoma, i que afecten majoritàriament dones.

Unes mesures paramètriques que han agreujat, per a les dones, una situació històrica de discriminació i exclusió del dret a una ocupació a temps complet remunerada. Les dones, relegades al treball reproductiu i de cures, tenen períodes de cotització inferiors als dels homes, la qual cosa implica pensions més baixes i, fins i tot, no tenir dret a cap mena de pensió en arribar a l'edat prevista legalment, o tan sols poder accedir a ser perceptores de pensions de viduïtat o no contributives d'escassa quantia

De la mateixa manera, les persones integrants del col·lectiu de persones amb diversitat funcional tampoc són, generalment, receptores de pensions contributives, trobant-se en situacions de gran desemparament, econòmic i social. Segons els informes mensuals de l'IMSERSO, en els primers mesos de 2025, a les Illes Balears la nòmina mitjana d'una persona jubilada no contributiva és inferior 560 € mensuals, una quantia baixíssima que suporten més de 5 800 persones sobretot dones (70%), amb edats compreses entre els 70 i 74 anys i que viuen soles. El mateix ocorre amb les pensions d'invalidesa no contributives, al voltant de 2 400 persones sobreviuen amb una pensió d'uns 600 € al mes.

4.2) La bretxa de gènere i les pensions mínimes

Les mesures per a reduir la bretxa de gènere són insuficients, com es comprova per la seva lenta disminució. La tardana equiparació, pel Reial decret llei 2/2023, del treball a temps parcial amb el temps complet a l'efecte del càlcul dels períodes de cotització per a les pensions i altres prestacions de la Seguretat Social, millora l'accés a les pensions als qui treballen a temps parcial, dones en la seva gran majoria, però té la greu limitació de no aplicar-se als qui hagin accedit a la pensió amb anterioritat a l'1 d'octubre de 2023.

D'altra banda, tant el complement de les pensions per l'aportació demogràfica, o de maternitat, de les dones, implantat en 2015, com el que el va substituir a partir del 4 de febrer de 2021, de compensació de pensions contributives per a la reducció de la bretxa de gènere, han tingut la greu limitació de no aplicar-se a les dones de més edat, que van accedir a la pensió abans de l'1 de gener de 2016.

Encara més, l'absència de retroactivitat d'aquestes normes es produeix a pesar que les dones són les que van sofrir amb més agudesa les discriminacions laborals, socials, i de gènere, la qual cosa els ha suposat, quan han pogut accedir a aquestes, pensions de quantia especialment baixa. Això posa en dubte l'aplicació de la perspectiva de gènere en l'elaboració i aprovació de les normes que proclama la Llei 15/2022, de 12 de juliol, per a la igualtat de tracte i la no discriminació.

Finalment, entre l'1/1/2013 i l'1/4/2019, va estar suprimida el finançament, a càrrec de l'Estat, del Conveni Especial de les Cuidadores per a les persones en situació de dependència, la qual cosa va suposar la

no cotització durant més de sis anys de la gran majoria de les cuidadores, i això pogut suposar la impossibilitat d'accedir a les pensions de jubilació o incapacitat permanent a un nombre considerable de dones o ha reduït la quantia de les mateixes pensions.

4.3) Mesures per a superar la bretxa de gènere en les pensions mínimes.

És cert que, per a solucionar aquesta desigualtat de les dones, és fa necessari adoptar mesures de molt diversa naturalesa. Algunes normatives, tant en l'àmbit del Dret del Treball, com de les pensions, o de la protecció pública de les situacions de dependència, garanteixen la plena publicació i gratuïtat de les prestacions. Unes altres es refereixen a la negociació col·lectiva en matèria salarial, d'excedències, o de permisos retribuïts. Per descomptat, cal tenir en compte també un repartiment equitatiu de les tasques de cures entre homes i dones. Però, encara que gran part de la normativa legal i del finançament necessari corresponen a l'Estat, també la Comunitat Autònoma de les Illes Balears té competències i possibilitats de finançament per a pal·liar la insuficiència de la protecció prestada.

L'última reforma de pensions, mitjançant Reial decret llei 2/2023, de 16 de març, ha acordat un augment de les pensions mínimes de la Seguretat Social, però molt dilatat en el temps i en quanties insuficients. En 2027 s'establiria una pensió mínima contributiva no inferior al llindar de pobresa calculada per a una llar composta per dos adults. Segons els càlculs del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, la pensió mínima de jubilació per a una persona pensionista que viu sola passaria dels 743,30 € actuals a 860,70 € en 2027. Només la pensió mínima corresponent a un pensionista amb "cònjuge a càrrec" aconseguiria, en 2027, una mica més dels 1.080 € que des de fa anys reivindica el

Moviment Pensionista. Tot això en un context caracteritzat per un creixement disparat de la inflació, i especialment de la "senalla de la compra", que és el component principal de despesa, juntament amb el d'habitatge, per als qui tenen menys ingressos.

5. Raons que justifiquen la necessitat d'una millora de les pensions mínimes mitjançant la implantació, per part de la CAIB, del Complement per a les Pensions públiques de quantia inferior al Salari Mínim Interprofessional.

La proposta d'aquesta ILP pretén que, a través d'un marc normatiu específic, es complementin els ingressos de les persones pensionistes perceptores de pensions de la Seguretat Social, residents en la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, fins a aconseguir el 100% del Salari Mínim Interprofessional, establert conforme a la Carta Social Europea revisada de 1996 (CSEr), tractat internacional subscrit per Espanya. Segons la interpretació del Comitè Europeu de Drets Socials (CEDS), organisme encarregat de la interpretació de la CSEr, perquè el salari mínim en cada Estat que subscriu del tractat compleixi el principi de "remuneració equitativa" fixat en l'article 4.1 de la CSEr, aquest ha d'equivaler al 60% del salari mitjà. El criteri del salari mitjà també es manté en un informe del Parlament Europeu de 24 de setembre de 2008 que, al punt 15, "Demana al Consell que acordi un objectiu de salari mínim (per llei o convenis col·lectius a escala nacional, regional o sectorial) per a fixar una remuneració de, almenys, el 60% del respectiu salari mitjà (nacional, sectorial, etc.), juntament amb els terminis perquè tots els estats membres aconseguixin aquest objectiu".

La proposta que la pensió mínima equivalgui al 100% del SMI està relacionada amb la funció de continuïtat del salari que tenen les pensions

en els sistemes públics de repartiment i amb l'especial llunyania que té el SMI, fins i tot si aconsegueix el 60% del salari mitjà en l'Estat espanyol, especialment a les illes Balears.

Per si no fos poc el que s'ha apuntat, la iniciativa legislativa popular que es proposa, va en exacta línia motivacional amb la Llei 4/2023 de 27 de febrer de prestacions socials de caràcter econòmic de les Illes Balears, alhora que la iniciativa suposa una solució social per al col·lectiu destinatari d'aquesta, ja que aquesta Llei no contempla un emparament socioeconòmic eficaç i eficient per a aquest col·lectiu, des del punt de vista quantitatiu i qualitatiu.

Tal com apunta la Llei 4/2023, a l'11è Informe de l'estat de la pobresa a les Illes Balears de 2021, elaborat per l'EAPN, posa de manifest que més de 260.000 persones estan en risc de pobresa o en situació d'exclusió social, fet que suposa el 22% de la població de l'arxipèlag. moltes d'elles pertanyen al col·lectiu destinatari de la present iniciativa legislativa.

Aquesta llei continua apuntant, que respecte a l'any anterior, l'indicador AROPE, que avalua el nivell de pobresa, ha registrat un augment de 6,9 punts, xifra que ha revertit la tendència de millora dels dos últims anys anteriors a la pandèmia i que suposa un increment del 46%, que és, amb molta diferència, el més elevat de totes les comunitats autònomes de l'Estat. D'altra banda, des de l'any 2015, que és el de referència per a l'avaluació de l'Agenda 2030 i l'ODS, ha minvat en 4,3 punts, és a dir, ha experimentat una reducció del 16,3%. A més, les dades apunten que les Illes Balears és una de les tres comunitats autònomes que ha aconseguit acabar amb les conseqüències de la crisi econòmica anterior i reduir-ne la taxa respecte a l'any 2008. En aquest sentit la taxa AROPE s'ha reduït 1,6

punts, fet que suposa una disminució del 6,8%; així, actualment, és la comunitat autònoma amb la setena taxa més baixa de totes les regions, si bé aquest informe també destaca la gran contradicció que es viu a l'arxipèlag, on encara que amb l'increment de l'activitat turística dels anys pre pandèmia s'havien batut rècords en ocupació hotelera i estades turístiques, els nivells de pobresa no van baixar amb la mateixa intensitat. Els salaris baixos, la fragilitat temporal del nostre mercat laboral i l'increment dels preus de l'habitatge són algunes de les grans dificultats que han d'afrontar les Illes Balears per eliminar la xacra de la pobresa per a la població jubilada i incapacitada laboralment.

Pel que fa a la població que viu en condicions de privació material severa, el 6,9% de la població de les Balears no pot atendre despeses imprevistes, per l'alarmant situació del preu de l'habitatge o del lloguer a l'arxipèlag, dels més alts de l'Estat espanyol, i l'elevat nombre de llars amb baixa intensitat de treball, amb gairebé 84.000 residents a les Illes Balears, 50.000 més que l'any passat, que es troben en aquesta situació.

Pel que fa a les pensions, més de 84.000 persones (unes 15.000 més que l'any anterior) reben una renda inferior al llindar de la pobresa (688 € al mes) i al voltant de 16.000 persones estan en situació de pobresa greu, atès que cobren menys de 458 € cada mes, incloent-hi en aquest marge les prestacions per viduitat rebudes majoritàriament per dones. Aquesta situació s'ha agreujat any rere any, especialment a les pensions de jubilació. Per això, cal assumir un compromís amb la gent gran, mitjançant l'increment de les pensions no contributives de baixa quantia, alhora que millorar les condicions laborals per aconseguir independència econòmica i autonomia personal.

El sistema de protecció social a Espanya és un dels més ineficients a Europa pel que fa a la reducció de la pobresa i especialment de la pobresa greu. Així ho va posar de manifest Philip Alston, relator de l'ONU, en la seva visita a Espanya a finals de 2019, d'aquí i en atenció al marc competencial autonòmic de les Illes Balears que s'hagi d'erigir la nostra comunitat autònoma com a solucionadora del col·lectiu a qui va dirigit la iniciativa legislativa en termes de complement a les pensions que no arriben al llindar de l'SMI.

En conclusió sintètica al que fins ara s'ha exposat, la tantes vegades esmentada Llei no dóna recer social al col·lectiu destinatari de la iniciativa legislativa i en conseqüència tampoc suposa un complement dinerari prestacional digne per a aquest col·lectiu des del punt de vista quantitatiu.

6. Raons per a l'equiparació de la pensió mínima amb el salari mínim interprofessional (SMI)

La ILP presentada és una proposta que respon, a més de l'exposat fins aquí, a la consideració que la pensió mínima no ha de tenir com a únic objectiu superar el llindar de pobresa, sinó que ha d'atendre també el dret a una vida digna, la qual cosa requereix anar més enllà de la cobertura de necessitats materials en alimentació, roba, o habitatge, incloent-hi recursos mínims per a una participació efectiva en activitats culturals, educatives, o socials. És a dir, l'ingrés monetari per pensió mínima ha de ser d'una quantitat decorosa. D'altra banda, com a resultat d'un augment de les pensions molt inferior respecte del SMI, s'ha produït un distanciament injustificable entre aquest i les pensions. Mentre que en 2011 la pensió mínima d'una persona jubilada sense cònjuge a càrrec va ser el 93,7% del SMI, en 2023 ha estat del 72,5%.

La referència de la pensió mínima al SMI respon a un vincle natural entre pensions i salaris, i ve reforçada pel fet que les pensions es consideren rendes del treball amb caràcter general, degut, entre altres raons, al fet que les cotitzacions poden ser considerades com a salari diferit. Institucions com l'OCDE o la Comissió Europea relacionen directament salaris i pensions mitjançant la taxa de reposició, substitució, o reemplaçament, que mesura el percentatge que representa la pensió amb relació a l'últim salari percebut.

7. Competència de la Comunitat Autònoma de les illes Balears per a complementar les pensions mínimes fins al 100% del SMI

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears té atribuïdes competències per a aprovar la present proposta de ILP. En efecte, l'article 148.1.20 de la Constitució espanyola preveu que les Comunitats Autònomes podran assumir competències en matèria d'Assistència Social", a l'empara de la qual l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears ha establert mecanismes legals (ens remetem als exposats en l'Exposició de motius" del Text Articulat (Document 1), perquè la ILP proposada sigui jurídicament impecable.

Afegim que els sistemes d'assistència social autonòmics, entre ells, òbviament el de les Illes Balears, actuen com a complementaris o suplementaris del sistema estatal de Seguretat Social, sistema que, d'altra banda, inclou elements assistencials. L'escassa precisió dels límits entre Seguretat Social i Assistència Social està permetent que, en els últims anys, s'hagin reduït al mínim els conflictes de competència entre l'Estat i les Comunitats Autònomes sobre les prestacions desenvolupades sobre la base de la competència d'assistència social. Això s'ha vist afavorit

amb la Llei 4/2005, de 18 de febrer, que permet un ampli marge legislatiu a les Comunitats Autònomes, perquè, en el marc de la seva autonomia financera, puguin complementar, a l'empara de les seves competències d'assistència social, les prestacions de la Seguretat Social.

8. Raons per a la individualització de les condicions d'accés al complement

El Pilar Europeu de Drets Socials, proclamat en la Cimera de Göteborg en 2017, estableix, en els seus principis 14 i 15, que tota persona que manqui de recursos suficients té dret a una prestació de renda mínima adequada que li garanteixi una vida digna, així com recursos que garanteixin una renda adequada en la vellesa.

La Carta Social Europea, en el seu article 13, es pronuncia en el mateix sentit. Per això, considerem que el complement de pensions establert en la present ILP ha de ser aplicat de manera individualitzada per a cada persona perceptora. És a dir, cada persona ha de ser el subjecte del dret a tenir una renda suficient en la vellesa, independentment de les seves relacions de convivència. Aquest criteri es correspon amb el previst per a percebre els complements a mínims de les pensions contributives, tal com s'estableix en la normativa estatal de la Seguretat Social, atès que els requisits de renda i patrimoni es fixen de manera individualitzada per a cada persona beneficiària.

9. Estimació del cost d'implantació del complement

Per a efectuar l'estimació del nombre de persones potencialment beneficiàries de la ILP i del cost d'implantació del complement, s'ha optat per l'estadística oficial de la Seguretat Social d'1 de gener de 2025. L'opció per aquesta "foto fixa" ens sembla la més encertada. Cal tenir en

compte que fem estimacions sobre la base d'una realitat d'entrades i sortides de pensions del sistema molt dinàmica. Quant al valor del Salari Mínim Interprofessional (SMI) s'ha tingut en compte el que està en vigor des de l'1 de gener de 2025 (1 184 €/mes).

Segons les estadístiques oficials de la Seguretat Social citades, 126.138 pensionistes de pensions contributives d'invalidesa permanent, jubilació i viduitat residents a les Illes Balears (el 62% del total) perceben ingressos per pensió inferiors a 1 184 €/mes, és a dir una quantia inferior al Salari Mínim Interprofessional establert per a 2025. En aquestes dades no s'inclouen les pensions d'orfandat i a favor de familiars perquè, segons el que s'estableix en l'article 6 de la proposició de llei d'aquesta ILP, no són titulars del dret al complement.

D'altra banda, cal afegir un total de 8 172 persones titulars de Pensions No Contributives (5.803 per jubilació i 2 369 per invalidesa). En conseqüència, el total de pensions de quantia inferior al SMI és de 134.310.

Ara bé, del nombre total de pensions -contributives i no contributives- d'invalidesa, jubilació i viduitat inferiors a 1.184 €/mes, per a estimar el nombre de persones (no de pensions) que, a l'efecte d'aquesta ILP, serien beneficiàries del complement, cal deduir:

a) El nombre de persones que no tindrien dret a percebre el complement, objecte d'aquesta ILP, per no reunir, segons el que s'estableix en l'article 8 de la Proposició de Llei, els requisits per a ser considerades en situació de necessitat i/o sobrepassar les xifres màximes de renda i patrimoni. La deducció estimada per aquestes raons equival al 15%. És a dir, un total de 20 146 persones.

b) Les persones que són titulars d'una doble pensió la suma de les quals supera el SMI. Aquest col·lectiu s'estima també en un 15% (20 146 persones).

Així doncs, amb les dades a les quals hem pogut accedir, el nombre de persones amb dret a cobrar el complement objecte d'aquesta ILP seria d'una xifra estimativa de 94 017 persones.

Finalment, estimam una xifra aproximada de despesa total derivada de l'aprovació d'aquesta ILP, d'entre un 4% i un 5% del pressupost anual de la nostra Comunitat Autònoma.

Per tot plegat, la Comissió Promotora considera que, en els termes proposats en el text articulat d'aquesta Iniciativa Legislativa Popular, el cost de la creació del Sistema Balear de Complement per a les Pensions Públiques, de quantia inferior al Salari Mínim Interprofessional, és perfectament assumible per la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Endemés, entenem que és una imprescindible inversió per raons de justícia social, per corregir la gran injustícia social de les pensions de pobresa. En definitiva, hi ha sobrerres raons per a l'aprovació de la ILP presentada.